

HSA Hungarian Studies Association

November, 2005

Newsletter

Dear friends and colleagues,

At the Boston Convention of the AAASS in 2004, our association passed two resolutions. One was to be supportive of collaboration with other organizations in the East/Central European field. In this spirit I took upon myself of organizing a panel on Hungarian policies toward the national minorities during World War I. Robert Nemes is going to represent our organization, while Henry (Chip) Carey will represent the Romanian and Edita Bosak will represent the Slovak organization respectively. Istvan Deak will be both chair and commentator and I will comment as well.

The other resolution has to do with helping our members to publish articles. As you all know, the number of journals where we can publish has diminished during the last years while departmental requirements to publish have not. It is for this reason that we should welcome the collaboration between our organization and the Hungarian Studies Review. Its editor, Professor Nandor Dreisziger, encourages all of us to submit manuscripts to him and I most enthusiastically support his appeal. In order to seal our collaboration our dues have been raised from \$10 to \$25/year so that we in fact will all subscribe to the Review, which has had, through the years, articles of high quality. Please do keep this opportunity in mind when you make plans to publish articles.

My term as president of the organization is expiring. I wish the new president, Professor Katalin Fabian the best of luck and may our organization prosper in the coming years.

with best regards to you all,

Gabor Vermes

Minutes of the Business Meeting in Salt Lake City

The meeting was chaired by Katalin Fabian and opened at 8.30 am.

1. Katalin Fabian summarized the goals of the HSA for the next year. She reported that the AAASS is considering changing the name of the organization, as many groups from the former Soviet Union, Romanians, and of course us, do not fit under the umbrella of Slavic areas. We, also, hope to continue to work with partner organizations in submitting panels; and sharing our newsletters.

2. Istvan Deak was awarded the 2005 AAASS Distinguished Contributions to Slavic Studies Award. The award was presented during the AAASS National Convention in Salt Lake City, on Saturday, Nov. 5. CONGRATULATIONS from all of us!

Professor Deak reported that a fund has been established at Columbia U. for a visiting professorship in Eastern European Studies. Please spread the word that young scholars can and should apply. For further information, they should contact Istvan Deak at idl@columbia.edu.

3. Alice Freifeld reported on the lack of progress on achieving parity for US scholars in Hungarian archives. A summary of the issue:

Hungarian archives are open for examination after 30 years. If they include personal information then they are closed for 60 years, or if the birth date of the individual is known and they are still alive, they are closed for 90 years. Hungarian scholars are permitted to use documents even if they include personal information, after 30 years. They can be copied; they are not redacted, but in publication initials are to be used instead of names.

The right to this access has been expanded to include citizens of the EU and of the British Commonwealth nations, e.g. Canada, Australia. Scholars are required to sign an affidavit acknowledging their understanding of the Hungarian and EU privacy protection statutes and agreeing to abide by them. Hungary refuses to acknowledge the signature of U.S. scholars as valid. Hungary is the only EU country to deny equal access to U.S. citizens.

The Hungarian law has recently been revised. (**The complete Hungarian law can be found at: <http://www.complex.hu/kzldat/t0500019.htm/t0500019.htm>**) Rather than liberalizing the law, the recent revisions rigidified the relations of Hungary to Third Countries. While EU law acknowledges the option of a contractual agreement with an individual or company, Hungarian law does not.

EU legislation also makes a distinction between information of a personal nature, such as medical records and bank account information, versus information of overriding social significance, such as the Holocaust medical experimentation and stolen assets. Hungarian law is not applying this EU standard in regard to the returning POWs from the Gulag, Concentration Camps, or forced evacuations of Hungarians from Slovakia.

The Hungarian Privacy Protection law and the Hungarian reading of the EU law reflect the single-minded portfolio of the Hungarian Commissioner to protect privacy. In contrast the EU commissioner and those of many EU countries have jurisdiction over both privacy protection and freedom of information concerns. This requires that they weigh and balance the two issues. The Hungarians are ignoring the EU recommendations regarding archives that underscore the importance of open and free access to archives regardless of nationality for the preservation of democratic societies.

Neither the U.S. nor Hungary should be interfering in the way the countries balance privacy protection and freedom of information. We ask that U.S. citizens be accountable for their use of Hungarian archive materials according to Hungarian statues protecting them. It can be likened to Europeans driving in the U.S. We have stricter speed limits, but this does not mean Hungarians cannot drive in the U.S. They simply are subject to our laws when they do so, including tickets mailed after their departure from the country.

There are implications for research on 1956. Hungarian officials are unhappy with the availability of documents to Hungarian scholars in the U.S. archives and recent publications in English by Hungarians.

Hungarians are insisting on a state-to-state agreement with the U.S., which they must realize is unrealistic. The U.S. national archive makes no distinction based on nationality of the researcher. Non-classified Hungarian information or files that have passed the time limit for restriction are open to all.

We wish to bring to your attention that no other EU country has interpreted the EU law as excluding U.S. citizens from equal scholarly access to archives. Hungary is the only country which does not accept the form signed by all researchers upon entering an archive acknowledging the EU and local regulations and pledging to abide by them as a “contractual clause” valid for U.S. scholars, as well.

It is not in the interest of Europe to hinder the study of Europe in the United States. U.S. scholarly work on Europe is recognized for its contribution and impact, and the other European archive policies reflect this.

The determination by the Privacy Protection Commission is a slap in the face to the Hungarian émigré community's contributions to Hungary and its work to inform and encourage study of Hungary in the United States. We urge reconsideration of this ruling with regard to the benefits of Hungarian-American scholarly interchange.

The U.S. embassy in Budapest has been updated. The contact persons are: Cultural Attaché, Mark Tauber (TauberMS2@state.gov) and Cesar D. Beltran (BeltranC@state.gov). They have, apparently, also contacted the Fulbright Commission.

After discussion, we voted unanimously to protest the recent ruling of the Privacy Protection Commission to the Ministries of Justice and Cultural Heritage. It may be beneficial for members to express concern to their personal contacts in the Ministry, Hungarian Parliament, Open Society or at the Academy of Sciences, Attila Meskó, Secretary General of the Hungarian Academy of Sciences (mesko@office.mta.hu). Also U.S. representatives to Senate or Congress may be helpful, especially if they serve on relevant committees. At the HSA meeting, Tom Sakmyster suggested that we contact the U.S. State Department, the Hungarian Desk Officer is Michelle Labonte: labontema@state.gov.

More information can be found on the Association's website <http://www.hungarianstudies.info/>

☪ ☪

Alice Freifeld also informed us that the U. of Florida, Gainesville, is proposing a conference on Central and Eastern Europe in 2007. The theme of the conference will be either "The Role of the US and the EU in Central European Scholarship" or "New Scholarship since 1989".

4. As no articles were nominated to the biennial article prize, the decision was made to postpone the award until next year. The article award committee Paul Hanebrink, (hanebrin@history.rutgers.edu), Árpád von Klimó (aklimo@zedat.fu-berlin.de) and Steven B. Vardy (Svardy@aol.com) agreed to continue to serve in their position. The suggestion was made and accepted in 2004, that the award be given to young scholars.

5. The treasurer reported that as of November 2005, the association had \$3,800 in the bank. Suggestion was made and accepted that emails should be sent to delinquent members reminding them to pay their dues.

6. **Elections.** On December 31, 2005 four positions in the directorate of our association will become vacant. The vacant positions will be that of the vice-president, two members on the executive board and that of secretary/treasurer.

The nominations for these positions are: for Vice-president: Alice Freifeld;

For the Board (2 vacant positions): Béla Bodo, Emese Ivan, Katalin Kadar Lynn, Edit Nagy, and Judit Szapor.

For secretary/treasurer: Susan Glanz

Ballots will be emailed in late November or early December.

7. **Nandor Dreisziger** reported that our association has become co-sponsors of the Hungarian Studies Review together with the National Library of Hungary and the Hungarian Studies Association of Canada. Our name will appear on the Journal.

8. The deadline for submitting panels for the AAASS 2006 conference to be held in Washington, DC is January 13, 2006. The following topics were suggested:

a. 1956 in literature and the arts

b. War Crimes and Purges

c. Contemporary Gulags and Holocaust

If you would like to join any of these panels, please contact me. Send paper title (and a 5 sentence summary of the topic) and a cv so that a complete panel proposal can be forwarded to the organizing committee.

If you would like me to circulate other proposals, please let me know. (glanzs@stjohns.edu)

Meeting ended at 10 am.

Respectfully submitted.

Susan

Call for papers

1. 1956 in History Textbooks: An International Seminar will be held, April 6-9, 2006, Károlyi Palace, Fehérvárcsurgó, Hungary. The seminar is organized by the Joseph Károlyi Foundation, CEU Department of History and Past Inc., Center for Historical Studies, in cooperation with The Hungarian Association of History Teachers.

The goals of the initiative are:

1. the rapprochement and integration of history teaching and scholarly research.
2. situate the purely professional activity in its public contexts.

Therefore, the aims of the seminar are:

-to provide a survey on the state-of-the-art of history textbook research that concerns the contemporary history of Central and Eastern Europe.

-to provide a detailed analysis on the representation of the historical events of 1956 in Central and Eastern Europe in history textbooks of Hungary, Poland, Romania and other countries of the region where they need to be conducted.

3. situate these results in the comparative context of similar chapters in Western European (French, German, Austrian, British and Italian) teaching materials.

4. identify in priority the currently prevailing lacunae in the scholarship and the needs for raising the level of research in history didactics and textbooks. A vital pre-condition of attaining this goal is to stimulate a dialogue of historians of the event with history teachers or textbook authors.

5. These aims aptly correspond to the focus of the seminar that seeks to engage the professional points of view with an investigation of public memory. It is a highly important imperative to shape historical knowledge as a relevant public matter. Consequently, it is the intention of the organizers to compare the 'scholarly' representation of the events of 1956 with the experiences of witnesses ('grandparents' of the present pupils).

The seminar will be held at the Cultural Center for European Encounters, the former Károlyi palace of Fehérvárcsurgó, which is situated 80 km west from Budapest. Participants and guests will stay in the 22 rooms of the palace, whereas other interested persons can find a small hotel nearby. The organizers will arrange a bus leaving from and returning to Budapest before and after the seminar. Simultaneous translation will be provided. For more information contact: Angelica Károlyi (angelica@karolyi.org.hu) or Peter Apor (Aporp@ceu.hu).

2. Midwest Slavic Conference at the Ohio State University, 2-4 March 2006

The Midwest Slavic Association, the Ohio State University Center for Slavic and East European Studies, and the OSU Office of International Affairs proudly announce the 2006 Midwest Slavic Conference, to be held at the Blackwell Hotel and Conference Center from 2-4 March 2006 on the campus of Ohio State University. Please send a one-paragraph abstract, along with a brief c.v. to csees@osu.edu by 15 January, 2006.

3. 29th annual meeting of the Mid-Atlantic Slavic Conference of the AAASS will be hosted by Fordham University at its Lincoln Center campus in New York City on Saturday, April 1, 2006. Panels and papers are welcome on any appropriately scholarly aspect of Slavic and East European Studies. Proposals should include the paper's title, a brief abstract, and any requests for technical support such as VCR, projector, or overhead projector. The deadline for proposals is December 20, 2005. Please send proposals by e-mail to Dr. Mary Theis at j.blomberg@verizon.net or, in hard copy, Dr. Mary Theis, MASC Executive Secretary, 503 Friendship Drive, Fleetwood, PA 19522.

Publications and presentations by our members:

Béla Bodó, "The Role of Antisemitism in the Expulsion of Non-Aryan Students, 1933-1945", *Yad Vashem Studies*, 2004.

Zsuzsa Csergo was selected as the 2005 Sherman Emerging Scholar at the University of North Carolina in Wilmington. She will deliver a lecture at UNCW on October 20, 2005 on the subject of "What Europe's New Democracies Can Teach Us: Lessons in Cultural Division and Integration."

László Csorba reviewed S. B. Várdy's *Magyarok az Újvilágban*. Bp. 2000. (A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága. 840.old). in *Századok*, 2004/6.

Károly Nagy, "Magánszorgalmú obsitos az Amerikába kalandozó ötvenhatos tömegről", *Valóság*, 2005, január

_____, "Történelemhamisítás az ötvenhatosokról", *Amerikai Magyar Népszava*, 2005. május 27; *Bécsi Napló*, 2005 július-augusztus.

_____, "Szót emelve – szemelvények az Anyanyelvi Konferencia dokumentumaiból", *Új Horizont*, 2005. 4.

Robert Nemes, *Once And Future Budapest*, Hardcover. 259 pages, Northern Illinois U. Press (June, 2005). ISBN: 0875803377.

Barnabas Racz, "The Hungarian Left and the 2003 EU Accession Referendum", in *East-European Quarterly*, 2005, vol. XXXVIII:4.

_____, reviewed Gabor Mathe's "Die Problematik der Gewaltentrennung" (Gondolat Kiadó, Budapest, 2004) in the *Europe-Asia Studies* (Glasgow, vol. 57:6, Sept. 2005).

_____, reviewed Martin Mevius' "Agents of Moscow-The Hungarian Communist Party and the origin of Socialist Patriotism 1941-1953" (Oxford University Press, 2005) in *Europe-Asia Studies*, vol. 58:2.

_____, with Eva Kiss-Novak and Susan Glanz published a critique entitled "Some Reflections on Millennial Retrospections" to the immigration policy proposals of Nandor Dreisziger (*Hungarian Studies Review*, vol. XXVIII) in the HSR XXXII, 2005, pp.135-146.

_____, was also invited speaker at the Corvinus U. Public Administration College (Constitutional Law) and Karoli Gaspar University Faculty of Law: "The US Supreme Court as Constitutional Court" in November 2005.

Denis Sinor was interviewed by *Magyar Tudomány*, the publication of the Hungarian Academy of Sciences. The interview is in the July issue of the Journal, pp. 883-895. You can read it online at <http://www.matud.iif.hu/05jul/15.html>.

Tamás Krausz, a Hungarian historian contacted Peter Pastor about being sued for libel. Below are his email, the offending article and Krausz's appeal.

Talán emlékszel, a Terror Háza feljelentett, mert az ukrán éhínségről a Népszabadságban írt cikkemben az amerikai történetírás álláspontjának tükrébentörténelemhamisításnak neveztem egy konferenciájuk adatait és azt, hogy holokausztnak nevezték az éhínséget. Elso fokon megnyertem a pert a Népszabadsággal. Másod fokon elvesztettük, úgymond rontjuk a "Terror Háza jó hírnevének rontása". Mondván, hogy egy ilyen elismert intézményt mint a Terror Háza nem lehet történelemhamisítással vádolni, mert "az átlag olvasót" megtéveszttem. Ez magyar tudományos véleménynyilvánításszabadsága 2005-ben.

Az ukrajnai éhínség a Terror Házában - Adalékok egy hamisítás történetéhez

Egy sajnálatos történész-konferenciára került sor - ukrán politikai támogatással - a Terror Házában december 10-11-én, amely az 1932-33-as katasztrofális ukrajnai éhínség történetét volt hivatva meghamisítani. Ez az írás e hamisítás leleplezése céljából készült.

Már jóval a kelet-európai rendszerváltás előtt megkezdődött a historiográfia terén is a *náci genocídium és a Gulag azonosításának* vagy legalább is rokonításának nagy hadművelete. A "Gonosz Birodalma" (Reagan) tézis már a 80-as években jelezte, hogy a Szovjetunió történetének kriminalizálása betört a politika, majd hamarosan a tudomány területére is. Az *azonosítás* módszertani alapját a hidegháború korszakában keletkezett ún. totalitarizmus-elmélet képezte, amely a 80-as évek második felétől újra reneszánszát élte, Kelet-Európában pedig a rendszerváltás ideológiai kontextusának részévé vált.

A historiográfia terén a Gulag és a náci haláltáborok egyfajta azonosítását mindenekelőtt – a szakmai szempontból ma már több, mint problematikus - Nagy terror c. könyv szerzője, Robert *Conquest 1987-es*, a Bánat aratása (The Harvest of Sorrow) c. műve és a körülötte kibontakozó intellektuális közeg hozta létre. E könyv óriási karriert futott be az Egyesült Államok határain kívül is. Keletkezésének titkos politikatörténetéről Jeff Coplon amerikai szerző már 1988-ban lerántotta a leplet. A lényeg abban állt, hogy az 1932-33-as ukrajnai éhínséget úgy „kellett” bemutatni, mint amely a náci népirtáshoz hasonlóan tudatosan elpusztította az ukrán lakosság millióit, szám szerint még többet is mint a náci holocaust 6 millió zsidó áldozata. Ezt a nyilvánvalóan hamis és abszurd „konceptiót” a Terror Háza szakemberei nem is olyan régen nagy konferencia keretében ismét megpróbálták népszerűsíteni az adófizetők pénzén.

Mára sokan elfelejtették már, hogy a nácikkal való kollaborálás miatt emigrációba kényszerült ukrán nacionalista szervezetek, mint az "Ukrajnai Éhínséget Vizsgáló Bizottság" a 80-as évek elején felvetették a "szovjet holocaust" témáját részben azért, hogy eltereljék a figyelmet az ukrán nacionalista csoportok valódi szerepéről az ukrajnai zsidó népirtásban a II. világháború idején. Az ukrán emigránsok nem véletlenül akadályozták a nácik felkutatását, hiszen lelepleződhetek, mint a nácik támogatói, mint közönséges náci kollaboránsok. Talán nem pusztán véletlen, hogy az éhínségkutatás éppen akkor kapott lábra, amikor a különleges Nyomozó Hivatal 1979-ben létrehozta. Ekkor merült föl John Demjanjuk, a "Rettegett Iván" becenévre hallgató háborús bűnös letartóztatása.

Az ukrajnai éhínségről tisztázni kellett (volna), mi bizonyítható és mi nem, végül is a szárazság, a természeti katasztrófa tényét a szakirodalom politikai hovatartozástól függetlenül sohasem tagadta. Miként nem tagadta azt sem, hogy Sztálin részben felelős volt mindezért. Az idézett amerikai szerző, aki 15 évvel ezelőtt még sejtethette, hogy a budapesti Terror Háza rácafol legrosszabb feltételezéseire is, így vélekedett: „még a legvadabb képzelőerővel sem nevezhetjük a tragédiát tudatosan megtervezett és szisztematikus és népirtásnak”. Sztálin felelősségének problémája nem metszhető ki a rendszer működésének mechanizmusából. Hiszen az éhínségért nemcsak Sztálint lehet utólag felelősségre vonni, hanem ahogyan Arch Getty, a jeles amerikai történész a maga idején helyesen rámutatott, az éhínség értelmezhetetlen például a több tízezer pártfunkcionárius nélkül, akik a határozatokat végrehajtották. Az okok között továbbá említeni kell azokat a parasztokat is, akik lemészárolták az állatokat, fölégették a földeket és tiltakozásul bojkottálták a föld megmunkálását. Az ukrán holocaust tézisének megalapozandó, már 1983-ban megjelent egy film (Harvest of Despair), amely fotóanyagában egy csinos kis hamisítást hajtott végre. Az 1921-22-es volgai éhínség képeit úgy mutatta be, mintha azok az 1932-33-as ukrajnai éhínség periódusából származnának. A politikai intenciójú hamisítás itt kezdte és a Terror Házában fejezte be.

Az „ősforrás”, Conquest elborzasztó könyve "média-képesnek" bizonyult. A politikai-kulturális publicisztika a könyvet lelkesült ovációval fogadta, de a szakma lényegében az első pillanattól elutasította: Alekszandr Dallin, a Stanford professzora, a híres szovjetológus így vélekedett: "Nincs rá bizonyíték, hogy az éhínség szándékosan az ukránok ellen irányult volna...Ez egyáltalán nem egyeztethető össze ismereteinkkel és nincs semmi értelme." A vita a 90-es években újraéledt, például utalni lehet W.R. Davis, B.M. Tauger, G.S. Wheatcroft és mások Conquest-tel folytatott polémijára, illetve Conquest válaszára, mely szerint a szóban forgó könyvét valóban azzal a céllal írta, hogy bebizonyítsa: Sztálin tudatosan idézte elő az éhínséget, hogy leszámoljon a kulákokkal. A három kritikus így vélekedett: "Az állam látta el gabonával a városokat és a hadsereget, ha az erre a célra tartalékként készletekből - amelyek 4-6 hetes ellátást jelenthettek - a falvakba visznek segélyt, akkor a városokban tömeges éhínség, járványok és fejetlenség lett volna úrrá." Ugyanakkor sem Sztálin, sem a szovjet vezetés nem láthatta előre az aszály bekövetkeztét, ha csak nem ruházzuk fel Sztálint természetfölötti tulajdonságokkal, ahogyan az többfelé néhány évtizeddel ezelőtt már megtörtént.

A 80-as évek végén meglepőnek tűnhetett, hogy e cinikus család elkészítésében és propagálásában részt vettek az Egyesült Államok legmagasabb politikai és oktatási-kulturális fórumai. Conquest műve ugyanis nemcsak az 1983-as kanadai ukrán filmre rimelt. Azóta Conquest elhíresült könyve filmek, népszerűsítő és folytatásos tv-műsorok során egyfajta "szentírásá" szublimálódott, amit iskolai tananyagként is propagálnak. William Larkin az állami oktatási bizottság konzervatív párti tagja által népszerűsített állami tanmenet az ukrajnai éhínség halálos áldozatainak megbecsülésénél járhatja le magát a legjobban: "általánosan elfogadott - írta, hogy kb. 7 millió ukrán, vagyis a teljes ukrán

népessége 22 %-a halt éhen a kormány által megtervezett és ellenőrzött módon". Gondoljunk bele, ehhez jött még a Szovjetunió sok milliós embervesztése a Nagy Honvédó Háború idején, amely jelentős mértékben érintette éppen az ukrán területeket és a zsidók százezreinek kiirtása Ukrajnában, ez már minden harmadik ukrán elpusztulását jelentette volna, amit azonban eddig még egyetlen komolyan vehető forrás vagy szerző sem bizonyított. Itt éppen az az érdekes, hogy nem is kell semmit bizonyítani, csak állítani, beszélni, hamisítani. Ha sokat mondják és kellő agresszivitással és nagy sajtótámogatással, előbb-utóbb csak elhiszik.

"Mindig arra törekszenek, hogy hat milliónál nagyobb számot hozzanak ki - jegyezte meg Eli Rosenbaum, a Zsidó Világkongresszus szakértője -, azt akarják, hogy az olvasó azt gondolja: Te jó ég, ez rosszabb volt, mint a Holocaust." Az áldozatok megbecsült száma a szörnyűséges és valóban realisztikus másfél milliótól indul, s a végső határ a csillagos ég, a fent említett 7 millió. Áhítatos tisztelet övezi ma is e könyvet. Olyannyira, hogy például a *New York Times* még 1999 tavaszán is egy olyan recenziót közölt a GULAG borzalmairól szóló tv műsor kapcsán, amelyben a recenzens az "autenticitás hangját" Robert Conquest hangjában találta meg. A történelem ismétli magát. Ma Magyarország „terrorházi” történetírása tart itt, de jelentős szakemberek szerencsére Magyarországon sem adták a nevüket e hamisításhoz és a hamisítás e neofita iskolájához. Ezzel kapcsolatban azért érdemes emlékeztetni arra a tényre, hogy 1942 januárjában a Wannsee-konferencián, amikor elhatározták a zsidók teljes és végleges kiirtását („Die Endlösung”), a 15 résztvevőből hét a tudományok doktora volt.

Krausz Tamás

Oszkó Marianne, tanácselnök bíró részére Ellenkérelem Tisztelt Bíró!

A Közép- és Kelet-Európa Alapítvány jogi képviselőjének fellebbezése, amelyet néhány hete kézhez kaptam, kimeríti a *rágalmazás* fogalmát.

Annál is inkább így van ez, mert az elsőfokú eljárás során három dolog nyilvánvalóvá vált. Először is, hogy a tudományos véleménynyilvánítás szabadsága engem is megillett, nemcsak a nyugati kollégákat, akik engem megelőzve bizonyították be, hogy az ukránai éhínségről szóló hétmilliós halálos áldozatról szóló tudománytalan és sohasem bizonyított adat - történelemhamisítás. Másodsor. A felperes jogi képviselője továbbra is úgy szeretné, ha tudományos kérdéseket a bíróság döntene el. Eszerint tulajdonképpen sem az egyetemekre, sem a Magyar Tudományos Akadémiára nincsen szükség. Konkrétan fogalmazva: minden érdeklődő írni és olvasni tudó ember számára világos, hogy mind a Népszabadságban, mind más hazai és nemzetközi publikációban azt domborítom ki, hogy – nem tartva igényt az eredetiségre - már 1988-ban amerikai történészek a „hétmilliós tézisnek” leleplezték történelemhamisító lényegét, aminek egyik „hazai” bizonyítéka, Jeff Coplon „Soviet holocaust?” (Voice, 1988. január 12.) című tanulmányának a Múltunk c. szakfolyóirat 1990. 1-es számában (100-110.o.).

Mivel a tézist amerikai és angol kutatók fogalmazták meg először, nem állt érdekükben elkezdőzni az egész leleplezés politikai hátterét, amelynek központjában kanadai ukrán nacionalista szervezetek és R. Conquest A bánat aratása c. könyve állt. Az ő céljuk az volt, hogy a 80-as években eltereljék a figyelmet az ukrán náci háborús bűnösökről, akik közül akkoriban tartóztatták le a „rettegett Ivánt”, azaz Iván Gyemjanyukot, aki emberek, főleg szovjet állampolgárságú zsidók tízezreinek haláláért volt közvetlenül felelős. Az amerikai történészek, később orosz és ukrán történészek azt is bebizonyították, hogy a „hétmilliós” adat (benne a három millió gyermekre való sohasem bizonyított hivatkozás) közönséges hamisítás, hiszen az 1990 után megnyílt levéltárak tükrében az általam is leírt két és fél-hárommilliós számnak van realitása. Ám a hétmilliós adat célja nem volt más, mintegy a zsidók kiirtását követő újabb, „még nagyobb” holokausz bizonygatása. Egyébként a mai ukrán tankönyvekben is, függetlenül mindenféle parlamenti határozatoktól (a szóban forgó jogi képviselő arról nem szól, hogy a világ 138 országának parlamentje egy szót sem határozott ebben az ügyben /!/), miért is határozott volna, hiszen tudományos kérdéseket nem központi bizottságoknak és parlamenteknek kell eldönteniük - demokratikus feltételek között) ez a hárommilliós adat szerepel, amely ellentétben a hamisítókkal nem állítja természetesen, hogy kizárólag ukrán nemzetiségűek ellen irányult volna az éhínség. Tehát nem tudatos népirtásról volt szó. Míg a légből kapott hétmilliós adat, mint Jeff Coplon írta, akkoriban, a 80-as években azzal a céllal „készült”, hogy túlcitálják a *valóságos holocaust* hatmilliós adatát.

Ez a szakmai tényállás ma, amikor a szóban forgó „terror házi” konferencia ismét megjelent a maga hétmilliós adatával és én erre megírtam a magam cikkét a Népszabadságban, amely sokban megegyezik másutt (folyóiratokban és tudományos műben) is kifejtett nézeteimmel. *De én a magam írásában a történetírás nemzetközi konszenzusra épülő álláspontját rekonstruáltam, s ennek során mutattam rá arra, hogy a terror házi konferencia átvette a korábbi történelemhamisítás „tézisét”. A felperes jogi képviselője ezzel szemben azt állítja, hogy én csak speciálisan a*

konferenciával szemben fogalmaztam meg a történelemhamisítás tényét. Ez természetesen durva csúsztatás, de tulajdonképpen csak egy ártalmatlan csúsztatás ahhoz képest, amiket a felperes jogi képviselője a maga fellebbezésének további részeiben megfogalmazott.

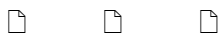
Harmadszor. A „terror házi” jogi képviselő szíve-joga természetesen megvédeni egy hamisítást, azonban már a tárgyalás első fokán is túllépett ezen a feladatvállalásán és nyíltan megrágalmazott, amiért én perrel fenyegettem. Noha Pataki bíró úr figyelmeztetett arra, hogy a tárgyalóteremben több minden megengedhető. Ám a mostani fellebbezés túltesz minden eddigi csúsztatáson. Az eddigi csúsztatás tehát kimerült abban, hogy egy nemzetközi tudományos konszenzusra épülő álláspontot úgy igyekezett bemutatni, mintha az az én sajátos álláspontom, „találmányom” lett volna, jóllehet a tudományos véleménynyilvánítás alkotmányos joga megengedi azt is a számomra, hogy kizárólagosan saját véleményyt formáljak.

Az igazi botrány azonban, amire már az első fokú tárgyaláson is fény derült, hogy a felperes jogi képviselője egy tudomány módszertani állítást teljesen önkényesen politikai analógiává transzformál. Megkérdőjeleződik az ügyvéd úr szakmai kompetenciája és erkölcsi jóhiszemősége. Perelt írásomban az olyan érvelés hitelességét vontam kétségbe módszertani szempontból, amely egy tudományos álláspont bizonyítására azt az érvet hozza fel, hogy a konferencián milyen sok tudományok doktora képviselte a hétmillió adatot. Ám egy tudományos vitában az igazság kritériuma sohasem függ a többség álláspontjától, nem szavazással dől el, hanem a levéltári források és más tudományos eljárások együttes alkalmazásával. Ennek keretében utaltam nevezett cikkben arra, hogy ha a doktorok számából indulnánk ki, akkor, hogy szélsőséges példával éljek, a Wannsee konferencián üléselő náci vezérek több mint fele tudományok doktora volt, most a doktorok számára hivatkozva akár az ő döntéseiket is igazolhatnánk. Szó sem esett semmiféle összehasonlításról a „terror házi” konferenciával, s a fellebbezés ilyen idézetet nem is tudott produkálni. Ám a fellebbezés szerint én mégis a Wannsee-konferenciával kívántam összehasonlítani a terror házi konferenciát. (Magam is a történettudomány doktora volnék, egyetemi professzor, de ezeket a tudományos pozícióimat természetesen nem igyekeztem felhasználni a per folyamán, mert a lényegre tekintve nem számítanak bizonyító tényezőknél.) Bármely írni-olvasni tudó ember meggyőződhet arról, hogy Juhász úr hamisít. Sőt, tudatosan hamisít, hiszen már az első fokú tárgyaláson is kimondatott, hogy nem analógiáról van, hanem módszertani megjegyzésről, és hogy az ügyvéd úr torz stratégiát választott akkor, amikor – hogy finoman fogalmazzak – egy csúsztatásra építette egész álláspontját.

Kérem, az igen Tisztelt Bíró úr, hogy ellenkérelmemet fogadja el, és a fellebbezésének ne adjon helyt.

Budapest, 2005. VIII. 15.

Krausz Tamás

Indiana U.'s Research Inst. for Inner Asian Studies has published *The Finer Grain, Essays in Honor of Mihály Szegedy-Maszák*. The book was edited by Richard Aczel and Péter Nemes, and can be ordered from the U. directly. The address is Indiana U., Research Inst. for Inner Asian Studies, Goodbody Hall 344, 1011 East Third Street, Bloomington, IN 47405-7005. Email: rifias@indiana.edu.

